

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Domino Papæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

apostata & perjurus cum omnibus fautoribus suis & complicitibus fuit nominatim anathematis vinculo innodatus, totaque civitas Massiliensis & terra ipsius ecclesiastico districtissime interdicto subiecta. Præfati quoque Domini Cisterciensis Abbatis fuit consilium & voluntas ut formam juramenti Baronum, civitatum, aliorumque locorum, sicut in authenticis quæ penes me habeo continetur, vobis seriatim transmitterem, ponendam, si vestra sanctitati videbitur, in regestis, quæ forma ab originalibus sumpta & diligenter correctæ in quaterno meo sigillo signato, quem attulit lator præsentium, plenius continetur. Quia igitur, sancte Pater, ad hoc res per Dei gratiam jam devenit ut in tota Provincia sit summa pax & tranquillitas reformata, dummodo facile non solvantur quæ multa sunt deliberatione statuta, beatitudinem vestram humiliter supplicatione deprecor quatinus si forsitan, sicut à multis creditur, Tolosanus Comes, pacis & justitiæ inimicus, ad præsentiam vestram accesserit pro recuperandis castris quæ mihi vestro nomine assignavit, quod se jactat posse facile obtinere, non vos moveat ejus lingua solis mendaciis & contumeliis erudita, sed, sicut meruit, de die in diem manus ecclesiæ sentiat graviores. Cùm enim super quindecim ad minus capitulis præter alias juratorum ab eo receperim cautionem, ferè in omnibus manifestissime dejeravit, in his præcipue quæ in aliis literis continentur factis * nomine Domini Regensis & meo. Vnde à jure quod habet in civitate Melgorij cecidit manifestè, & septem munitissima castra quæ de suis habeo in commissa Romana ecclesiæ ceciderunt. Avinionenses quoque, Nemausenses, & homines sancti Egidij, sicut in forma juramenti quod mihi vestro nomine præstiterunt plenius continetur, de omni jure quod in civitatibus illis habet hominum Romana ecclesiæ parati sunt exhibere. Verùm, sicut in præfatis habetur literis, adhuc usque ad proximum festum omnium sanctorum expectabitur; in quo si non venerit satisfactorius de omnibus, contra ipsum tam spiritualiter quam temporaliter procedetur. Castra siquidem quæ de suis habeo adeo sunt artificio & natura loci munita ut cum auxilio civitatum, locorum etiam & Baronum, qui ecclesiæ multa sunt devotione ac juramento astricti, facillimum sit ipsum exterminare de terra quam sua vita turpissima diutius maculavit. Ad hæc, in eo quod Romana ecclesiæ tenet castra ullaenus ipse non læditur; immo per hoc & his diebus extremum evasit supplicium, & illæsa remansit alia terra sua. Comes quoque Fulcalcarientis multique alij Barones & nobiles, qui mihi multa castra munitissima reddiderunt, non solum ea non repetunt, sed offerunt alia incessanter, quoniam id tranquillitati provincie admodum expedire cognoscunt. Si autem, quod Deus avertat, idem Tolosanus Comes sine alia satisfactione recuperaverit sua castra, quicquid factum est contra hæreticos & pro pace ac quiete provincie stabilitum, prorsus ad nihilum redigetur, & melius esset nihil inchoatum fuisse quam relinquere taliter inchoata. Parcat mihi vestra benignitas, sancte Pater, si prolixius vel aliter quam debuerim forsitan scripsi. Nam ex abundantia cordis eo loquitur; & zelum

* Vide epist. seq.

bonum habeo, qui utinam scientia sit conditus. Licet enim tam Comes ipse quam præfatus nobilis, cujus adeo munitionem destruxi quod pro centum milibus solidorum in statum pristinum reparari non posset, occultè mihi exitum machinetur, sicut multorum certa relatione cognovi, nihil me tamen ab eo quod cepi poterit revocare, quamvis uterque mortem fuerit machinatus Legati. Nam & Comes semper postea interfectorum ipsius familiarem habuit & amicum, cùm esset antea inimicus, & Vvillelmus Porcelleti germanum interfectoris ejusdem postea semper habuit commensalem.

DOMINO PAPA.

Sanctissimo Patri ac Domino Innocentio Dei gratia summo Pontifici Hugo Regensis Episcopus, & Milo humilis servus ejus, voluntarium debite servitutis obsequium. Cùm nuper apud civitatem Avinionensem pro statu Provincie cum multis Archiepiscopis & Episcopis & aliis Ecclesiasticis Prælatibus essemus in Concilio congregati, de consilio & assensu reverendi patris Abbatis Cisterciensis & sacri approbatione Concilii Commitem Tolosanum anathematis vinculo innodavimus & totam ipsius terram ecclesiastico suppositum interdicto pro eo quod idem Comes venerabiles patres Carpentoratensem & Vasionensem Episcopos cum suis Clericis non restituit pleno jure, sicut ego Milo ei præceperam sub religione præstiti juramenti & pena in ipso juramento adjecta, pro eo etiam quod hæreticos & credentes de terra sua non expulit, nec eos ad arbitrium tradidit signatorum, Ecclesiis quoque & religionis domibus ac personis miserabilibus justitiam, sicut ei præceptum fuerat, non exhibuit, nec ad respondendum de se conquirentibus aliquos constituit responsales, similiter incastellatas Ecclesias ad diocesanorum Episcoporum arbitrium non destruxit, & pedagia seu exactiones indebitas non dimisit. Hanc autem sententiam ita duximus moderandam, quod si Comes ipse usque ad proximum festum omnium sanctorum ad præsentiam nostram accesserit & super prædictis satisfecerit competenter, non sit hæc excommunicatione ligatus. alioquin tam ipse quam terra ipsius, ut supra diximus, & excommunicationis & interdicti sententia teneatur. Quia igitur, sancte pater, veridica multorum relatione didicimus quod Comes ipse ad sedem est apostolicam accessurus, ut intercessione illustris Regis Ottonis, Regis quoque Francie, ac plurium aliorum, de quorum dilectione se jactat, terræ suæ, quæ tota penè in manibus vestris consistit, restitutionem obtineat, & sic esset novissimus error longè priore deterior, totius negotij veritatem vestrae sanctitatis acribus duximus declarandam; ut si forsitan idem Comes ad vos, sicut speratur, accesserit, in successore Petri petra, quæ Christus est, inveniat firmitatem, indubitanter scientes quod per Dei ac vestram gratiam taliter est ligatus quod deinceps recalcitrare non poterit nec vestris sanctis iustitiis obviare, nisi forsitan, quod Deus avertat, quod circa ipsum factum est aliquorum instantia dissolvatur. Roncelinum quoque sancti Victoris Massiliensis monachum apostatam & perjurum in eodem Concilio anathematizavimus & maledi-

Epist. 105.
Super de
Comiti Tol.
sua.

mus, non solum propter quendam nobilem quam tradidit, sed propter alias causas multiplices quas, cum sint notoriae, supervacuum credimus enarrare. Hugonem etiam ferum castaldum ipsius Roncelini seu bajulum excommunicavimus nominatum, & omnes qui ei sicut ipsius castaldo vel bajulo de cetero responderent. Multos alios quoque nobiles & burgenses Massilienses sententia eadem ligavimus, qui dictum Roncelinum in sua iniquitate defendunt. Civitatem Massiliensem similiter ac totam aliam terram Roncelini praedicti ecclesiastico suppositimus interdicto pro eo quod eundem Roncelinum de monasterio per violentiam extraxerunt, & ipsum in sua malitia & pertinacia manentenerunt, huc usque ejus dominium tanto tempore sustinentes. Item pro eo quod violentiam quam hominibus Montispelessulani & peregrinis

tam in rebus quam in personis idem fecerat Roncelinus non prohibuerunt, cum possent. Pro eo etiam quod ea quae statuta fuerant apud sanctum Agidium pro quiete ac statu totius provinciae noluerunt sicut aliae civitates & castra jurare. Praefatus etiam Dominus Abbas de consilio omnium Praelatorum Ecclesiae qui fuerant in exercitu congregati, Consules & Consiliarios Tolofanos excommunicationis sententia inuodavit & totam civitatem ecclesiastico suppositus interdicto pro eo quod haereticos & credentes, quorum ibi est maxima multitudo, noluerunt cum rebus suis ad arbitrium tradere signatorum. Haec ideo, pater sancte, vestris auribus duximus intimanda, ut si forsitan aliqui praedictorum ad praesentiam vestram miserint vel accesserint, de his quae acta sunt circa eos sciatis plenius veritatem.

*FORMA IVRAMENTI BARONVM, CIVITATVM,
aliorumque locorum Domino Papa danda.*

CAP. I. **I**N nomine Domini. Anno pontificatus Domini Innocentij Papae III. duodecimo, xlv. Kal. Julij. Nos Consules villae sancti Agidij de consensu & voluntate Domini Raymundi Comitis Tolofani praecise juramus super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papae Notario, apostolice sedis Legato, quod bona fide, sine omni malo ingenio, & sine omni fraude, consulemus & operam dabimus pro posse nostro quod dictus Dominus Comes tam per se quam per successores suos super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quae videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam abolveretur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiae, & quod ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit vel contraverit manifeste, nos ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per homines sive amicos nostros aliquatenus impendemus, scientes ex hoc ipso dicti Comitis delicto absolutos nos esse a fidelitate, si qua vel servitio illi ullo modo tenebamur. Immo quousque plenè paruerit, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum; non obstantem fidelitate vel jure aliquo vel servitio, si quo ipsi ullo modo tenebamur; a quo tam tu quam dictus Comes nos absolvistis & absolvit, si forte ipse, ut dictum est, contra praecpta quae sibi facta sunt vel fuerint venerit manifestè. Tunc etiam pro jure sive servitio, si quod in villis nostri consulatus & Ecclesiae sancti Agidij, scilicet in villa de Seura & de Staggello & de sancta Columba & de Speirano & de toto territorio Camarinnani, & in aliis, si qua sunt, quae ipsa villa sancti Agidij habere dinoscitur, fidelitatem Romanae Ecclesiae faciemus, ipsam eidem fideliter & perpetuo servaturi. Item stratas publicas securas servabimus, & faciemus per totum nostrum districtum inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas a transcurrentibus per stratas vel etiam per flumina nullatenus accipiemus, nisi quae vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione constiterit nos habere. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in nostro districtu tam

in villa quam extra in plenaria servabimus libertate, videlicet quod ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigemus, & defunctis earum Abbate vel aliis rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiam occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi forte rogati ab Abbate vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, & electioni Abbatis vel alterius rectoris Ecclesiae faciendae per nos vel per quancunque aliam personam nos nullatenus immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum praestabimus quo minus electio canonice ac liberè celebretur. Item pacem seu treugam, sicut nobis injunctum fuerit, bona fide observabimus. Item si Abbas vel Capitulum vel alia persona ecclesiastica nobis aliquos haereticos nominaverit vel credentes, vel per nosmetipsos cognoscere poterimus aliquos haereticos praedicare vel facere conventicula aliqua, ipsos persequemur secundum legitimas sanctiones, & eorum bona infiscabimus. Haec autem omnia singulis annis per manus Abbatis nostri successores nostros jurare faciemus. Si quis autem haec jurare noluerit, ipsum tamquam haereticum habebimus manifestum, nec ejus iudicium sive auctoritas vigorem in aliquo sortiatur.

CAP. II. **E**Go Vvillhelmus de Balcio Princeps Aurascensis pro animae meae remedio & progenitorum meorum omnibus Ecclesiis & domibus religiosis sitis in meo districtu immunitatem secundum statuta canonum & plenissimam libertatem concedo, ita videlicet quod albergarias, procuraciones, vel exactiones quascunque seu tallias nullo unquam tempore per me vel per alios requiram in eis, & requirentes sive postulantes pro posse meo fideliter coeetabo. Defunctis etiam earum Episcopis vel rectoribus aliis, ipsas vel domos earum per me vel per alium nullo modo spoliabo, nec administrationi earum seu custodiam occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia me nullatenus immiscebo, sed sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur. Electioni etiam Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiae faciendae per me